

การใช้ไอรยะเหยเอทานอลในการควบคุมโรคข้าวผลเน่า และโรคแอนแทรคโนสในมะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์สี่ในระยะผลสุก

เจนจิรา พกาวลย์ ปฐมพงศ์ เพ็ญไชยา พนิดา บุญฤทธิ์ธงไชย วีรเวทย์ อุทโย สมโภชน์ น้อยจินดา และเฉลิมชัย วงษ์อารี

วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 49(4) (พิเศษ): 11-14. 2561.

บทคัดย่อ

มะม่วงน้ำดอกไม้เป็นผลไม้ส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม มะม่วงน้ำดอกไม้เบอร์สี่มีปัญหาหลังการเก็บเกี่ยวที่สำคัญคือ การเน่าเสียเนื่องจากเชื้อราที่สำคัญ 2 ชนิดคือ *Lasiodiplodia theobromae* ทำให้เกิดโรคข้าวผลเน่า และ *Colletotrichum gloeosporioides* ทำให้เกิดโรคแอนแทรคโนสเมื่อผลสุก ในการศึกษาทำการทดลองถึงการใช้ไอรยะเหยจากสารละลายเอทานอลในการควบคุมการเจริญของเชื้อราทั้ง 2 ชนิด ทดลองควบคุมเชื้อบนอาหารเลี้ยงเชื้อ โดยใช้สำลีจุ่มสารละลายเอทานอลความเข้มข้นร้อยละ 5 ถึง 40 วางข้างจานอาหารเลี้ยงเชื้อ PDA ที่วางในกล่องปริมาตร 890 ml ผลการทดลองพบว่าความเข้มข้นของสารละลายเอทานอลที่สามารถควบคุม *L. theobromae* ได้ คือร้อยละ 20 วัดความเข้มข้นของเอทานอลสมดุลงในบรรยากาศภายในบรรจุภัณฑ์ได้ 6,484.3 ppm ส่วนความเข้มข้นของสารละลายเอทานอลที่สามารถควบคุม *C. gloeosporioides* ได้ คือร้อยละ 10 วัดความเข้มข้นของเอทานอลในบรรยากาศภายในบรรจุภัณฑ์ได้ 3,238.9 ppm ซึ่งสอดคล้องกับผลของการทดลองเก็บผลมะม่วงสุกในบรรจุภัณฑ์ที่มีสำลีจุ่มสารละลายเอทานอลที่ความเข้มข้นร้อยละ 10 สามารถควบคุมการแสดงออกของโรคแอนแทรคโนสได้ แต่ไม่สามารถยับยั้งการแสดงออกของโรคข้าวผลเน่าได้ ดังนั้นความเข้มข้นที่เหมาะสมในการควบคุมโรคทั้ง 2 ชนิดในผลมะม่วงคือไอรยะเหยจากสารละลายเอทานอลร้อยละ 20